

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Departament Pracy i Warunków Życia

Notatka informacyjna

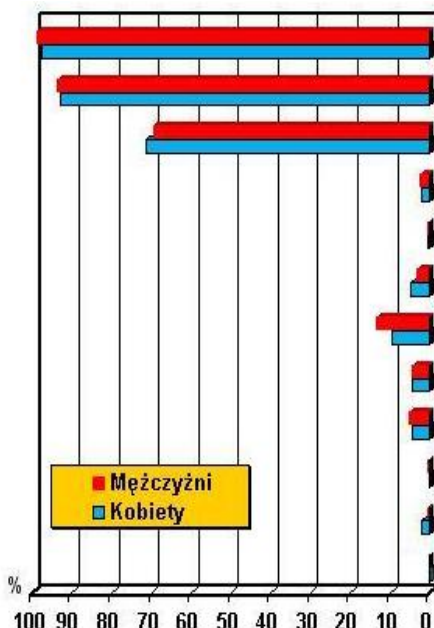
WYNIKI BADANIA Z-12

**STRUKTURA WYNAGRODZEŃ WEDŁUG ZAWODÓW
 W PAŹDZIERNIKU 2008 R.**

Podstawowe wyniki

- *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto w październiku 2008 roku wyniosło 3232,07 zł.*
- *Przeciętne godzinowe wynagrodzenie ogółem brutto wyniosło 18,11 zł.*
- *Najczęstsze miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto otrzymywane przez pracowników gospodarki narodowej wynosiło 2091,35 zł (dominanta, wartość modalna).*
- *Połowa pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej otrzymała wynagrodzenie ogółem brutto do 2639,51 zł (mediana=decyl5=wynagrodzenie środkowe).*
- *10% najniższej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie ogółem brutto co najwyżej w wysokości 1306,78 zł (decyl pierwszy).*
- *10% najwyższej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie ogółem brutto co najmniej w wysokości 5376,34 zł (decyl dziewiąty).*
- *W październiku 2008 roku miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto w wysokości 50 tys. zł i więcej zarabiali niewiele ponad 0,02% zatrudnionych, od 40 tys. zł — 0,04%, od 30 tys. zł — 0,11%, od 20 tys. zł — 0,35%, od 10 tys. zł — 2,08%, zaś co najmniej równe 7 przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych (tzn. $\geq 22624,49$ zł) — otrzymało 0,25%.*
- *6,24% ogółu zatrudnionych otrzymało miesięczne wynagrodzenie brutto co najmniej równe dwukrotnemu przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu ogółem brutto dla gospodarki narodowej (tzn. $\geq 6464,14$ zł).*
- *Pracownicy otrzymujący miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto mniejsze lub równe przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu dla gospodarki narodowej (tzn. $\leq 3232,07$ zł) stanowili 65,35% ogółu pracowników.*
- *W październiku 2008 roku do wysokości 1616,04 zł — co najwyżej 50% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej — zarabiali prawie 18,53% zatrudnionych,*
- *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem prawie w całości równa się wynagrodzeniu osobowemu, w tym ok. 2/3 — stanowi wynagrodzenie zasadnicze. Przeciętny pracownik gospodarki narodowej co 9 „złotówkę” zarabia i otrzymuje w postaci premii i nagród, co 26 — dodatków za staż pracy, a co 42 — wypracowuje w godzinach nadliczbowych.*

Struktury (w %) wynagrodzeń ogółem brutto za październik 2008 r. według płci i sektorów własności

WYNAGRODZENIE OSOBOWE OGÓŁEM za X 2008 r.

a) wynagrodzenie osobowe za czas faktycznie przepracowany w X 2008 r.

* wynagrodzenie zasadnicze

* wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych

* dodatki za pracę zmianową

* dodatki za staż pracy

* premie i nagrody

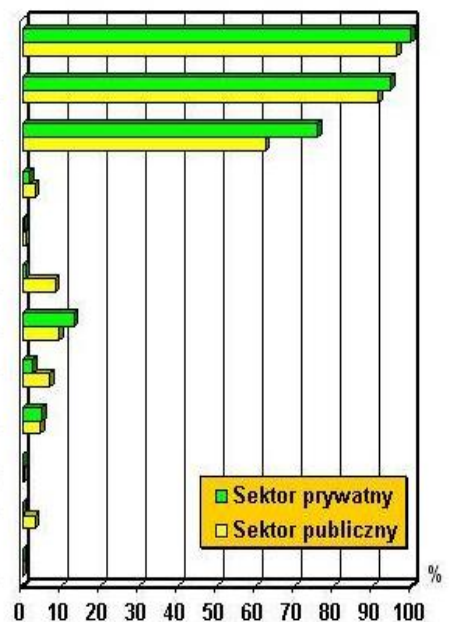
* pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego za czas faktycznie przepracowany w X 2008 r.

b) wynagrodzenie osobowe za czas nieprzepracowany w X 2008 r.

1/12 HONORARIÓW - mających charakter wynagrodzenia pracowniczego za 2008 r.

1/12 DODATKOWYCH WYNAGRODZEŃ ROCZNYCH dla pracowników jednostek sfery budżetowej za 2008 r.

1/12 WYPŁAT Z TYTUŁU UDZIAŁU W ZYSKU LUB W NADWYŻCIE BILANSOWEJ za 2008 r.

Uwagi metodyczne

Źródłem zaprezentowanych danych jest badanie struktury wynagrodzeń według zawodów za 2008 r. (*badanie GUS o symbolu Z-12*). Badanie jest realizowane z częstotliwością dwuletnią na formularzu **Z-12**, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych, którzy przepracowali cały miesiąc październik.

Wyniki **badania struktury wynagrodzeń** jako jedyne źródło pozwalają na analizę zróżnicowania poziomu wynagrodzeń (przeciętnych miesięcznych i godzinowych) i ich struktury według cech osób fizycznych, takich jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia, staż pracy, wykonywany zawód oraz cech charakteryzujących zakłady pracy tych osób, a więc: rodzaj działalności, sektor własności, wielkość zakładu i położenie geograficzne. W wyniku badania charakteryzowana jest również struktura zatrudnienia według wyżej wymienionych cech. W oparciu o wyniki badania opracowywane są również rozkłady zatrudnionych według wysokości wynagrodzenia, a także podstawowe mierniki zróżnicowania płac.

Badanie Z-12 miało charakter reprezentacyjny i obejmowało swym zasięgiem podmioty gospodarki narodowej, w których liczba pracujących wynosiła powyżej 9 osób. Wielkość próby wynosiła 23,5 tys. jednostek, co stanowiło 13,0% ogólnej liczby zbiorowości podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Sprawozdanie o symbolu Z-12 złożyło ok. 17,0 tys. podmiotów. Przeciętny podmiot, który złożył sprawozdanie Z-12, liczył 160 pracujących, w tym 139 zatrudnionych osób. Z poszczególnych podmiotów badaniem objęto ok. 687,7 tys. wylosowanych pracowników, którzy przepracowali cały miesiąc (październik 2008 roku). Po uogólnieniu wyników badania uzyskano zbiorowość ok. 8,0 mln. zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (*bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych*), a dane o wynagrodzeniach prezentowane są w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

W badaniu struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2008 roku została zastosowana „*Klasyfikacja zawodów i specjalności*”, wprowadzona na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (*Dz.U. Nr 265, poz. 2644*), z uwzględnieniem dodatkowych specjalności wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (*Dz. U. Nr 106, poz. 728*) -dostępna na stronach: www.stat.gov.pl oraz www.praca.gov.pl. Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy (*w ramach wielkich grup zawodów wyodrębnia się grupy duże, w ramach dużych – średnie, w ramach średnich - elementarne, a w ramach elementarnych - poszczególne specjalności*).

Struktura zatrudnionych według „wielkich” grup zawodów w październiku 2008 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
OGÓŁEM w tysiącach	8034,5	4102,0	3932,5	3038,7	4995,8
w odsetkach	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,7	7,7	5,6	5,6	7,3
2. Specjaliści	23,5	15,4	32,0	41,9	12,4
3. Technicy i inny średni personel	12,6	10,0	15,4	14,7	11,4
4. Pracownicy biurowi	10,2	7,2	13,3	10,5	9,9
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8,3	5,5	11,2	3,0	11,5
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	16,3	25,8	6,3	7,2	21,8
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,3	19,7	4,5	6,3	15,9
9. Pracownicy przy pracach prostych	9,9	8,4	11,5	10,6	9,5

Zróżnicowanie przeciętnych wynagrodzeń brutto

Informacje ilustrujące wysokość miesięcznych wynagrodzeń ogółem brutto za październik 2008 r. ujmują:

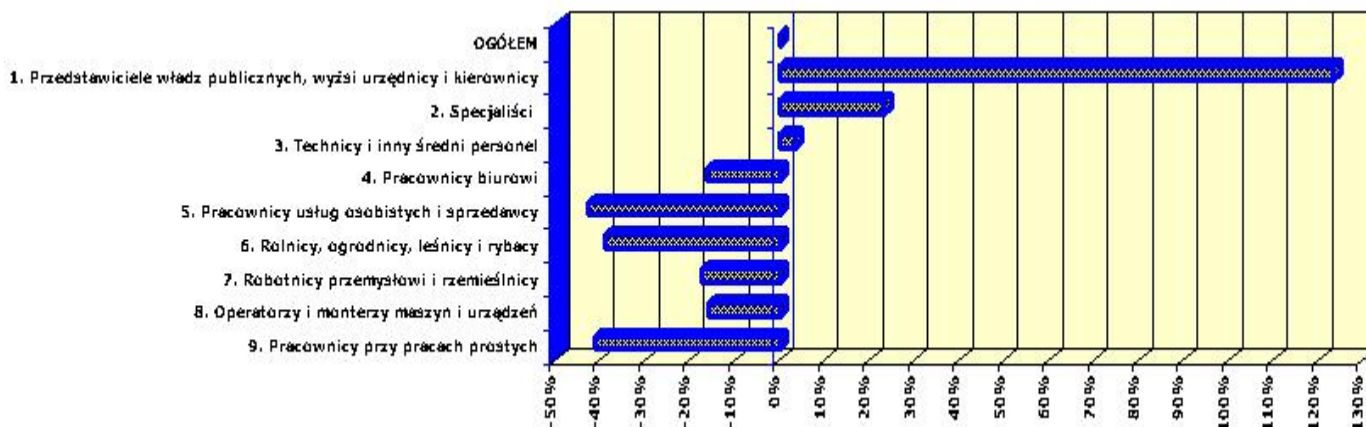
- wynagrodzenia osobowe za X 2008 r.** (w tym m.in. wynagrodzenie zasadnicze, za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatki funkcyjne czy za staż pracy, wynagrodzenia wypłacone za okresy dłuższe niż miesiąc w wysokości przypadającej na 1 miesiąc - np. 1/3 część premii za IV kwartał, 1/6 - premii za II półrocze);
- 1/12 część za 2008 r.: honorariów wypłaconych pracownikom własnym na podstawie umowy o pracę, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej;**
- kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłaconych przez ubezpieczonego od wynagrodzeń.**

W wynagrodzeniach miesięcznych *nie uwzględniono* takich wypłat, jak: nagrody jubileuszowe, gratyfikacje, odprawy wypłacone przy przejściu na emeryturę, jednorazowe wynagrodzenia (wyrównawcze) wypłacone w związku ze zgłoszeniem i przyjęciem projektu wynalazczego powodującego zmianę norm pracy, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop.

Z badania wynika, że:

1. *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto w październiku 2008 roku wyniosło 3232,07 zł.* Mężczyźni osiągnęli przeciętne wynagrodzenie o 10,1% wyższe od średniego w skali kraju (tj. wyższe o 325,17 zł), a kobiety — niższe o ponad 10,5% (czyli niższe o 339,19 zł), co w konsekwencji oznacza, że przeciętne wynagrodzenie mężczyzn było o 23,0% (o 664,36 zł) wyższe od przeciętnego wynagrodzenia kobiet.
2. *Przeciętne godzinowe wynagrodzenie ogółem brutto wyniosło 18,11 zł.* Mężczyźni osiągnęli przeciętne godzinowe wynagrodzenie o 6,8% wyższe od średniego w gospodarce narodowej (tj. wyższe o 1,24 zł), a kobiety — niższe o 7,6% (czyli niższe o 1,37 zł). Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto mężczyzn było o 15,6% (o 2,61 zł) wyższe od przeciętnego godzinowego wynagrodzenia brutto kobiet.
3. W stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia dla gospodarki narodowej, przeciętne miesięczne wynagrodzenia wynosiły dla „średnich” grup zawodów od 42,3% (kod grupy: 521-modelki, modele i pokrewni) do 314,7% (kod grupy: 121-dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy).
4. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie wynosiło dla „średnich” grup zawodów od 7,66 zł (kod grupy: 521-modelki, modele i pokrewni) do 54,88 zł (kod grupy: 121-dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy).
5. Pracownicy zatrudnieni w jednostkach sektora publicznego zarabiali przeciętnie więcej niż pracownicy sektora prywatnego. W sektorze publicznym: przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto (3432,29 zł) było o 10,4% (tj. o 322,01 zł) wyższe niż w prywatnym, zaś przeciętne godzinowe wynagrodzenie ogółem brutto (20,65 zł) było wyższe niż w prywatnym — o 23,4% (tj. o 3,91 zł).

Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń ogółem brutto według „wielkich” grup zawodów od przeciętnego wynagrodzenia ogółem brutto w gospodarce narodowej w październiku 2008 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zatrudnionych według „wielkich” grup zawodów w październiku 2008 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	Prywatny
w złotych					
OGÓŁEM	3232,07	3557,24	2892,88	3432,29	3110,28
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	7219,37	8211,12	5797,39	6311,70	7637,62
2. Specjaliści	3979,02	4795,72	3568,75	3695,42	4562,16
3. Technicy i inny średni personel	3341,58	3795,81	3035,85	3234,27	3426,19
4. Pracownicy biurowi	2713,47	2777,77	2677,26	2952,87	2559,28
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1856,99	2066,05	1750,61	2260,22	1792,60
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1979,56	2092,77	1748,70	2266,08	1841,35
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2673,58	2887,19	1750,32	3807,03	2445,50
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2722,19	2840,59	2185,06	3172,16	2613,69
9. Pracownicy przy pracach prostych	1895,86	2171,73	1686,55	1884,61	1903,46

Generalnie — przeciętne wynagrodzenia powyżej średniej krajowej otrzymują pracownicy zatrudnieni w zawodach należących do następujących „wielkich” grup: *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* oraz *specjaliści* (w obydwu sektorach własności). Ponadto, przeciętnie wyżej od średniego zarabiali *technicy i inny średni personel* (ogółem oraz tylko w sektorze prywatnym).

Wśród ogólnej populacji pracowników najwyższe wynagrodzenia otrzymują *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* — o 123,4% wyższe od wynagrodzenia przeciętnego ogółu badanych. W tej grupie najlepiej są wynagradzani *kierownicy dużych i średnich organizacji* (7605,52 zł), zwłaszcza *należący do ścisłego kierownictwa, czyli dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy* (10171,81 zł).

Specjaliści przeciętnie osiągnęli wynagrodzenie o 23,1% wyższe od średniego. Ta „wielka” grupa zawodowa jest niejednorodna; np. do tej grupy zawodowej klasyfikuje się „średnie” grupy zawodowe, takie jak *nauczyciele szkół wyższych*, których przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 4889,56 zł oraz *specjaliści ochrony zdrowia [z wyjątkiem pielęgniarek i położnych]* — 5114,76 zł. Ponadto w tej „wielkiej” grupie stosunkowo wysokie przeciętne wynagrodzenie brutto otrzymali pracownicy „dużych” grup zawodowych, takich jak:

- *specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych* (5056,94), a najwyższe wśród nich — *informatycy* (5491,89 zł) oraz *inżynierowie i pokrewni* (4940,76 zł), zaliczani do „średnich” grup zawodowych;
- tzw. *pozostali specjaliści* (4557,24 zł), tj. m.in. *prawnicy* (6325,10 zł), niektórzy *specjaliści kultury i sztuki* (4912,44 zł), *specjaliści do spraw ekonomicznych* (4484,83 zł).

Niskie przeciętne wynagrodzenie brutto otrzymali *specjaliści szkolnictwa* (3316,12 zł), zwłaszcza *nauczyciele szkół podstawowych i przedszkoli* (3049,55 zł). Najniższe wynagrodzenie uzyskała grupa zawodowa *pielęgniarki i położne* (2900,77 zł).

Grupa pod nazwą „*technicy i inny średni personel*”, to również bardzo liczna zbiorowość pracowników o różnych specjalnościach. Ich przeciętne wynagrodzenie było wyższe o 3,4% od ogólnej średniej. W tej „wielkiej” grupie: relatywnie dobrze wynagradzany był *średni personel techniczny* (3645,84 zł), w tym zwłaszcza *pracownicy transportu morskiego, żeglugi śródlądowej i lotnictwa* (6446,79 zł), natomiast niskie wynagrodzenie uzyskała grupa zawodowa — *średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia* (2711,17 zł), w tym zwłaszcza — *średni personel ochrony zdrowia* (2498,75 zł).

Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników należących do pozostałych „wielkich” grup zawodów były poniżej poziomu średniego dla badanej populacji (czyli poniżej 3232,07 zł), przy czym najniższe zanotowano wśród pracowników *usług osobistych i sprzedawców* (o 42,5% niższe od średniego wynagrodzenia), a następnie — *pracowników przy pracach prostych* (o 41,3%). W innych nie wymienionych „wielkich” grupach zawodów przeciętne wynagrodzenie było niższe od średniej krajowej — od 15,8% wśród *operatorów i monterów maszyn i urządzeń* do 38,8% wśród *rolników, ogrodników, leśników i rybaków*.

Zróznicowanie wynagrodzeń według „wielkich” grup zawodów odmiennie wyglądało w sektorze prywatnym i w publicznym. Otóż w *sektorze prywatnym* lepiej opłacani byli pracownicy zaliczani do grup zawodów wymagających wysokich kwalifikacji. Ilustracją tego są:

- 1) *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy*, których wynagrodzenie stanowiło 245,6% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym (w sektorze publicznym odpowiednio 183,9%),
- 2) *specjaliści*, których wynagrodzenie stanowiło 146,7% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym (w sektorze publicznym odpowiednio 107,7%),
- 3) *technicy i inny średni personel*, których wynagrodzenie stanowiło 110,2% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym, podczas gdy w sektorze publicznym było niższe od przeciętnego o 5,8%.

W *sektorze publicznym* natomiast lepiej opłacani byli *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, których wynagrodzenie stanowiło 110,9% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze publicznym (podczas gdy w sektorze prywatnym — odpowiednio 78,6%).

Jak więc wynika z powyższego, pozycja płacowa robotników jest lepsza w sektorze publicznym niż w sektorze prywatnym, natomiast pracownicy o wysokich kwalifikacjach, zwłaszcza w dziedzinach rozwojowych, są wyżej cenieni w sektorze prywatnym.

Indywidualne miesięczne wynagrodzenia brutto

Przedstawione poniżej informacje ukazują rozkład pracowników zatrudnionych według wysokości ich indywidualnego miesięcznego wynagrodzenia ogółem brutto.

W październiku 2008 r.:

- *najczęstsze miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto* otrzymywane przez pracowników gospodarki narodowej

wynosiło 2091,35 zł. Do tej wysokości wynagrodzenia (czyli *dominanta*, wartości modalnej) zarabiali 33,2% pracowników. W grupie tej 43,4% stanowili mężczyźni oraz 56,6% kobiety, zaś 23,6% było zatrudnionych w sektorze publicznym, a 76,4% — prywatnym;

- *połowa pracowników* zatrudnionych w gospodarce narodowej otrzymała wynagrodzenie do 2639,51 zł (*mediana=decyl5=wynagrodzenie środkowe*). W grupie tej było więcej kobiet — 54,3% oraz zatrudnionych w sektorze prywatnym — 71,0%;
- *10% najniżej zarabiających* pracowników otrzymało wynagrodzenie co najwyżej w wysokości 1306,78 zł (*decyl pierwszy*). Wśród najniżej zarabiających w gospodarce narodowej przeważały kobiety i stanowiły 50,1% oraz zatrudnieni w sektorze prywatnym — 95,1%;
- *10% najwyżej zarabiających* pracowników otrzymało wynagrodzenie co najmniej w wysokości 5376,34 zł (*decyl dziewiąty*). Wśród najwyżej zarabiających w gospodarce narodowej przeważali mężczyźni i stanowili 67,4% oraz zatrudnieni w sektorze prywatnym — 59,4%.

Analizując poszczególne subpopulacje, można stwierdzić, że *miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto*:

1) co najwyżej w wysokości 1306,78 zł (*decyl 1*) otrzymało:

- 10,3% kobiet oraz 9,8 mężczyzn,
- 15,4% pracowników sektora prywatnego oraz 1,3% publicznego;

2) co najwyżej w wysokości 2091,35 zł (*dominanta*) otrzymało:

- 38,4% kobiet oraz 28,2% mężczyzn,
- 40,8% pracowników sektora prywatnego oraz 20,7% publicznego;

3) co najwyżej w wysokości 2639,51 zł (*decyl 5*) otrzymało:

- 55,4% kobiet oraz 44,8% mężczyzn,
- 57,1% pracowników sektora prywatnego oraz 38,3% publicznego;

4) co najmniej w wysokości 5376,34 zł (*decyl 9*) otrzymało:

- 6,7% kobiet oraz 13,2% mężczyzn,
- 9,6% pracowników sektora prywatnego oraz 10,7% publicznego.

W październiku 2008 roku *miesięczne wynagrodzenie brutto* w wysokości 50 tys. zł i więcej zarabiali niewiele ponad 0,02% zatrudnionych, od 40 tys. zł — 0,04%, od 30 tys. zł — 0,11%, od 20 tys. zł — 0,35%, od 10 tys. zł — 2,08%, zaś co najmniej równe:

- ⇒ 7 przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych (*tn. ≥ 22624,49 zł*) — otrzymało 0,25%,
- ⇒ 6 przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych (*tn. ≥ 19392,42 zł*) — 0,37%,
- ⇒ 5 przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych (*tn. ≥ 16160,35 zł*) — 0,59%,
- ⇒ 4 przeciętne wynagrodzenia (*tn. ≥ 12928,28 zł*) — 1,08%,
- ⇒ 3 przeciętne wynagrodzenia (*tn. ≥ 9696,21 zł*) — 2,22% zatrudnionych.

Co 16-ty zatrudniony (6,24% ogółu zatrudnionych) otrzymał *miesięczne wynagrodzenie brutto* co najmniej równe dwukrotnemu *przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu ogółem brutto dla gospodarki narodowej* (*tn. ≥ 6464,14 zł*). W grupie tej 69,4% stanowili mężczyźni oraz 30,6% kobiety, zaś 36,8% było zatrudnionych w sektorze publicznym, a 63,2% w prywatnym.

Od wysokości 6464,14 zł — co najmniej 200% *przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej* — zarabiali:

- ⇒ 3,9% kobiet oraz 8,5% mężczyzn,
- ⇒ 6,3% pracowników sektora prywatnego oraz 6,1% publicznego.

W październiku 2008 roku, najwyższy (*tj. 53,6%*) wskaźnik udziału pracowników o wynagrodzeniach w wysokości co najmniej równej 6464,14 zł wystąpił w „średniej” grupie zawodów o symbolu 121-*dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy*. Wysokie wskaźniki (co najmniej 20%) wystąpiły w następujących „średnich” grupach zawodów:

214	Inżynierowie i pokrewni	20,0%
245	Specjaliści kultury i sztuki	20,2%
314	Pracownicy transportu morskiego, żeglugi śródlądowej i lotnictwa	21,6%

711	Górnicy i robotnicy obróbki kamienia	22,8%
122	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej	23,8%
223	Specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek i położnych)	24,3%
131	Kierownicy małych przedsiębiorstw	25,3%
213	Informatycy	28,3%
313	Operatorzy sprzętu optycznego i elektronicznego	28,9%
123	Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych	33,1%
242	Prawnicy	42,5%
121	Dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy	53,6%

Pracownicy otrzymujący miesięczne wynagrodzenie brutto mniejsze lub równe przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu dla gospodarki narodowej (tzn. $\leq 3232,07$ zł) stanowili 65,35% ogółu pracowników. W grupie tej 47,1% stanowili mężczyźni oraz 52,9% kobiety, zaś 33,1% było zatrudnionych w sektorze publicznym, a 66,9% – prywatnym.

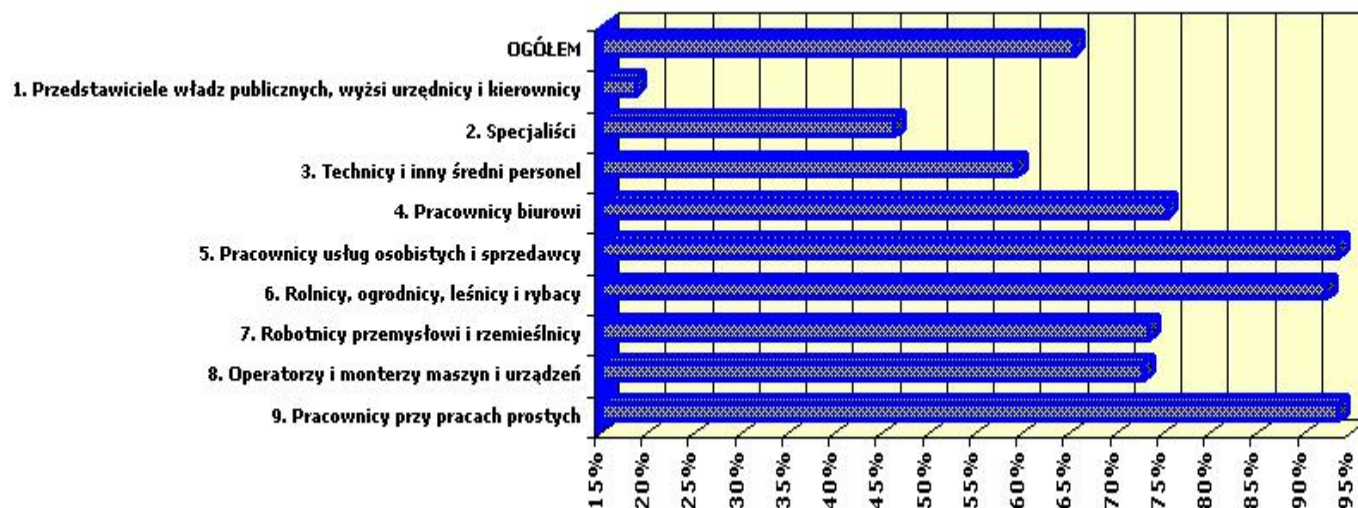
Do wysokości 3232,07 zł — co najwyżej 100% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej — zarabiali:

- ⇒ 70,6% kobiet oraz 60,3% mężczyzn,
- ⇒ 70,4% pracowników sektora prywatnego oraz 57,1% publicznego.

W październiku 2008 roku co najwyżej 3232,07 zł zarabiali od 9,9% pracowników w „średniej” grupie zawodów 121-dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy do 100,0% pracowników w grupie 521-modelki, modele i pokrewni.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	Odsetek pracowników (w danej „wielkiej” grupie zawodów) otrzymujących wynagrodzenia miesięczne ogółem brutto co najwyżej równe przeciętnemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej (tzn. $\leq 3232,07$ zł)				
	Ogółem	płeć		sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
OGÓŁEM	65,4	60,3	70,6	57,1	71,6
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	18,6	15,6	22,9	7,1	23,9
2. Specjaliści	46,2	35,0	51,8	48,8	40,8
3. Technicy i inny średni personel	59,2	48,9	66,1	60,1	58,5
4. Pracownicy biurowi	75,3	74,8	75,6	69,4	79,1
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	93,5	87,6	96,5	88,0	94,4
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	92,2	89,3	98,0	91,0	92,8
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	73,3	68,0	96,6	46,9	78,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	72,8	68,7	91,3	61,0	75,6
9. Pracownicy przy pracach prostych	93,5	87,1	98,3	95,4	92,1

Odsetek pracowników (w danej „wielkiej” grupie zawodów) otrzymujących wynagrodzenia miesięczne ogółem brutto co najwyżej równe przeciętnemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej (tzn. $\leq 3232,07$ zł) w październiku 2008 r.

W październiku 2008 roku do wysokości 1616,04 zł — co najwyżej 50% przeciętnego wynagrodzenia

miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej — zarabiali:

- ⇒ prawie 18,53% zatrudnionych,
- ⇒ 21,0% kobiet oraz 16,2% mężczyzn,
- ⇒ 25,4% pracowników sektora prywatnego oraz 7,3% publicznego.

W październiku 2008 roku, najwyższy (tj. 76,9%) wskaźnik udziału pracowników o wynagrodzeniach w wysokości co najwyżej równej 1616,04 zł wystąpił w „średniej” grupie zawodów o symbolu 521-modelki, modele i pokrewni, a najniższy – w grupie 831-maszyniści kolejowi, dyżurni ruchu i pokrewni – 0,5%. Wysokie wskaźniki (co najmniej 50%) wystąpiły w następujących „średnich” grupach zawodów:

521	Modelki, modele i pokrewni	76,9%
631	Robotnicy leśni i pokrewni	73,7%
514	Pozostali pracownicy usług osobistych	73,2%
515	Pracownicy usług ochrony	62,2%
743	Robotnicy produkcji wyrobów włókienniczych, odzieży i pokrewni	61,7%
744	Robotnicy obróbki skóry	61,6%
733	Wytwórcy wyrobów galanterijnych, pamiątkarskich i pokrewni	60,9%
913	Pomoce domowe, sprzątaczk i praczki	58,6%

Struktura miesięcznych wynagrodzeń brutto

Strukturę przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, czyli **procentowy udział składników wynagrodzeń brutto w wynagrodzeniu ogółem brutto** przedstawia poniższa tabela.

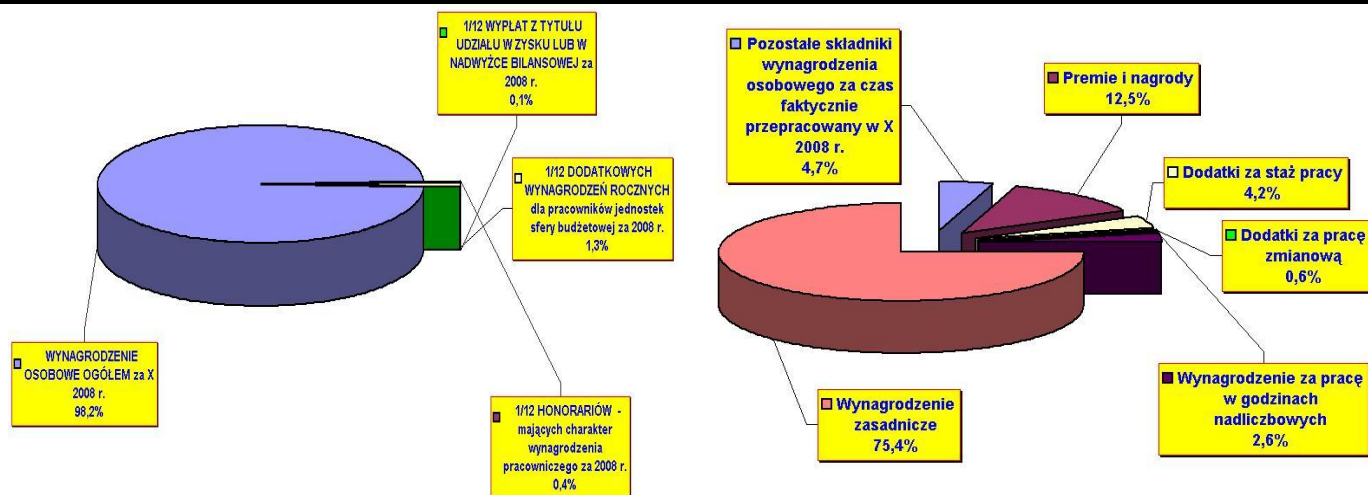
Wyszczególnienie	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem za październik 2008 r. (w złotych) →	3232,07	3557,24	2892,88	3432,29	3110,28
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem za październik 2008 r. (w odsetkach) →	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:					
Wynagrodzenie osobowe ogółem za październik 2008 r.	98,2	98,7	97,5	96,1	99,7
Wynagrodzenie osobowe za czas faktycznie przepracowany w październiku 2008 r.	93,4	93,6	93,0	91,4	94,6
❖ wynagrodzenie zasadnicze	70,4	69,6	71,5	62,4	75,8
❖ wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych	2,4	2,5	2,2	3,3	1,8
❖ dodatki za pracę zmianową	0,6	0,6	0,5	0,9	0,4
❖ dodatki za staż pracy	3,9	3,1	4,9	8,4	0,8
❖ premie i nagrody	11,7	13,4	9,5	9,4	13,2
❖ pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego za czas faktycznie przepracowany w październiku 2008 r.	4,4	4,4	4,4	7,0	2,6
Wynagrodzenie osobowe za czas nieprzepracowany w październiku 2008 r.	4,8	5,1	4,5	4,7	5,1
Honoraria - mające charakter wynagrodzenia pracowniczego za 2008 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	0,4	0,5	0,3	0,5	0,3
Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej za 2008 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	1,3	0,7	2,2	3,3	X
Wyплаты z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej za 2008 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0

Z analizy powyższego zestawienia wynika, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem prawie w całości równa się wynagrodzeniu osobowemu, w tym ok. 2/3 — stanowi wynagrodzenie zasadnicze. Przeciętny pracownik gospodarki narodowej co 9 „złotówkę” zarabia i otrzymuje w postaci premii i nagród, co 26 — dodatków za staż pracy, a co 42 — wypracowuje w godzinach nadliczbowych.

Struktury wynagrodzeń miesięcznych brutto w gospodarce narodowej w październiku 2008 roku :

OGÓŁEM (tj. 3232,07 zł)
≡ 100,0%

**WYNAGRODZENIA OSOBOWEGO ZA CZAS
FAKTYCZNIE PRZEPRACOWANY** (tj. 3016,34 zł)
≡ 100,0%

Wśród większości pracowników miesięczne wynagrodzenie ogółem jest sumą różnych składników (miesięcznych lub przeliczonych na 1 miesiąc) wynagrodzeń. Analizując poszczególne składniki wynagrodzeń o wysokości > 0,00 zł i przyjmując, że: 100,0% ≡ 8034,5 tys. osób, stwierdza się że:

- ⇒ tylko wynagrodzenia osobowe ogółem, w tym wynagrodzenia osobowe za czas faktycznie przepracowany oraz wynagrodzenia zasadnicze wystąpiły u wszystkich (100,0%) zatrudnionych pracowników gospodarki narodowej,
- ⇒ premie i nagrody otrzymało 52,2% zatrudnionych, dodatki za staż pracy — 33,9%, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych — 16,7%, dodatki za pracę zmianową — 10,7%, pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego — 35,7%, a wynagrodzenie osobowe za czas nieprzepracowany — 39,3%, zaś otrzymało:
- ⇒ dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej — 18,1%,
- ⇒ wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej — 0,7%,
- ⇒ honoraria - mające charakter wynagrodzenia pracowniczego — 0,4%, zatrudnionych w gospodarce narodowej.

Pracownicy zatrudnieni oraz wynagrodzenia niższe, najczęstsze, środkowe, przeciętne i wyższe według składników wynagrodzeń (o wysokości > 0,00 zł)

Wyszczególnienie	Liczba pracowników w tys.osób	Decyl 1	Domi- nanta	Decyl 5	Przeciętna	Decyl 9
		w złotych				
OGÓŁEM za X 2008 r.	8034,5	1306,78	2091,35	2639,51	3232,07	5376,33
Wynagrodzenie osobowe ogółem za październik 2008 r.	8034,5	1293,34	2077,79	2589,58	3174,46	5274,05
Wynagrodzenie osobowe za czas faktycznie przepracowany w październiku 2008 r.	8034,5	1215,04	1788,03	2451,48	3016,34	5007,72
❖ wynagrodzenie zasadnicze	8034,5	1113,13	1396,48	1814,00	2275,26	3632,50
❖ wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych	1344,7	66,09	326,00	303,77	460,61	976,76
❖ dodatki za pracę zmianową	863,1	41,55	326,00	107,90	180,42	440,01
❖ dodatki za staż pracy	2726,2	118,75	326,00	330,40	369,51	642,24
❖ premie i nagrody	4190,2	113,40	326,00	431,00	724,72	1492,27
❖ pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego za czas faktycznie przepracowany w październiku 2008 r.	2870,1	37,56	326,00	199,68	395,47	925,61
Wynagrodzenie osobowe za czas nieprzepracowany w październiku 2008 r.	3155,0	87,73	326,00	261,76	402,67	865,01
Honoraria - mające charakter wynagrodzenia pracowniczego za 2008 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	35,7	757,95	2404,31	2374,04	2978,99	5239,96
Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej za 2008 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	1451,8	120,90	326,00	214,50	236,26	363,12
Wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej za 2008 r. (przeliczone na 1 miesiąc)	59,2	30,35	326,00	125,86	224,74	409,80

Aneks. Porównania wyników badań Z-12 dla „wielkich” grup zawodów

Reprezentacyjne badania struktury wynagrodzeń według zawodów (*badania GUS o symbolu Z-12*) były przeprowadzane za 1999, 2001, 2002, 2004, 2006 i 2008 rok. Następne badanie będzie przeprowadzone za 2010 r.

Przeciętne wynagrodzenia miesięczne ogółem brutto według „wielkich” grup zawodów zatrudnionych w październiku 1999, 2001, 2002, 2004, 2006 i 2008 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	1999	2001	2002	2004	2006	2008
	w złotych					
OGÓŁEM	1800,31	2216,55	2229,80	2368,52	2654,13	3232,07
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ¹	3975,02	4898,13	5191,62	5482,11	5917,29	7219,37
2. Specjaliści	2293,48	2869,12	2972,29	3180,32	3316,84	3979,02
3. Technicy i inny średni personel	1831,36	2245,71	2275,73	2342,55	2799,95	3341,58
4. Pracownicy biurowi	1635,45	1986,60	1992,55	2021,06	2168,30	2713,47
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1217,69	1475,62	1348,37	1361,39	1480,12	1856,99
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1283,78	1445,62	1489,60	1614,98	1781,07	1979,56
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1585,70	1894,76	1869,92	1845,31	2178,05	2673,58
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1673,61	1981,72	1983,29	2002,88	2227,08	2722,19
9. Pracownicy przy pracach prostych	1110,60	1310,11	1305,13	1352,79	1524,53	1895,86

Odsetek pracowników (w danej „wielkiej” grupie zawodów) otrzymujących wynagrodzenia miesięczne co najwyżej równe przeciętnemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej w październiku 1999, 2001, 2002, 2004, 2006 i 2008 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	1999	2001	2002	2004	2006	2008
	w %					
OGÓŁEM	65,3	65,4	64,8	65,4	65,6	65,4
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ¹	15,7	16,9	13,5	15,8	20,1	18,6
2. Specjaliści	48,2	45,0	39,0	37,0	45,8	46,2
3. Technicy i inny średni personel	62,3	62,1	61,7	63,4	57,8	59,2
4. Pracownicy biurowi	68,6	70,2	70,0	73,2	76,9	75,3
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	88,1	88,5	92,1	93,9	94,3	93,5
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	87,6	91,5	91,4	89,2	87,8	92,2
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	69,8	72,4	73,4	77,9	73,9	73,3
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	64,8	67,9	67,6	72,4	72,5	72,8
9. Pracownicy przy pracach prostych	93,1	94,2	94,1	95,5	94,8	93,5

Odsetek pracowników (w danej „wielkiej” grupie zawodów) otrzymujących wynagrodzenia miesięczne równe lub większe dwukrotnemu przeciętnemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej w październiku 1999, 2001, 2002, 2004, 2006 i 2008 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS	1999	2001	2002	2004	2006	2008
	w %					
OGÓŁEM	5,7	6,0	6,2	6,3	6,6	6,2
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ¹	37,5	37,1	39,9	39,1	36,2	37,0
2. Specjaliści	12,6	12,6	13,1	13,1	11,3	10,4
3. Technicy i inny średni personel	5,3	5,3	5,6	4,5	6,1	5,2
4. Pracownicy biurowi	1,9	1,9	1,9	1,5	1,5	1,3
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	0,8	0,9	0,7	0,6	0,5	0,4
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,7	0,1	0,1	0,1	0,5	0,1
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2,2	2,2	2,4	1,2	2,4	2,2
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1,8	1,6	1,4	1,2	1,3	1,0
9. Pracownicy przy pracach prostych	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2

¹ W latach 1999-2004 obowiązująca nazwa pierwszej „wielkiej” grupy zawodów: „Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy”. W ciągu okresu 1999-2008 klasyfikacja zawodów i specjalności ulegała różnym zmianom.

Niższe, środkowe i wyższe miesięczne wynagrodzenia brutto według „wielkich” grup zawodów zatrudnionych w październiku 1999, 2001, 2002, 2004, 2006 i 2008 r.

Symbol i nazwa wielkiej grupy zawodów wg KZiS A – decyl 1; B – decyl 5; C – decyl 9		1999	2001	2002	2004	2006	2008
		w złotych					
OGÓŁEM	A	834,67	981,03	932,48	961,02	1040,67	1306,78
	B	1486,91	1825,92	1820,73	1907,61	2130,43	2639,51
	C	2969,65	3662,12	3721,87	3950,51	4492,21	5376,33
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ¹	A	1577,34	1867,36	1995,40	1974,09	1963,54	2635,54
	B	2966,91	3601,52	3812,03	3993,29	4269,40	5241,01
	C	7250,59	8943,66	9475,52	9919,88	10934,68	13397,09
2. Specjaliści	A	1175,24	1446,44	1479,14	1580,21	1625,24	1988,07
	B	1833,80	2329,25	2470,23	2691,24	2773,77	3360,05
	C	3939,70	4870,59	4959,09	5222,68	5589,56	6549,50
3. Technicy i inny średni personel	A	986,50	1171,80	1169,63	1214,03	1369,30	1651,70
	B	1545,20	1898,49	1920,24	2013,16	2425,74	2931,66
	C	2979,91	3649,91	3717,91	3754,21	4526,99	5305,39
4. Pracownicy biurowi	A	919,79	1088,11	1055,40	1030,55	1089,11	1456,64
	B	1498,48	1832,02	1844,77	1863,25	1984,48	2529,18
	C	2446,63	2986,87	3018,92	3076,85	3311,81	4047,50
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	A	663,66	793,92	760,39	835,13	908,50	1122,29
	B	1066,55	1268,13	1173,82	1176,31	1273,99	1627,44
	C	1885,52	2293,80	2090,25	2066,86	2252,75	2830,42
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	A	663,50	795,77	792,13	893,84	914,18	1124,40
	B	1214,40	1352,41	1450,39	1501,42	1600,96	1766,55
	C	1888,47	2163,06	2176,43	2424,37	2784,87	3017,18
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	A	738,89	883,17	815,67	861,77	921,50	1135,38
	B	1405,37	1659,74	1638,73	1646,16	1894,49	2369,76
	C	2685,57	3264,49	3257,30	3034,13	3796,24	4576,62
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	A	887,23	1035,63	985,56	1010,2	1092,64	1387,45
	B	1540,54	1827,56	1830,88	1855,46	2039,29	2517,96
	C	2599,28	3056,10	3110,24	3083,25	3515,17	4260,21
9. Pracownicy przy pracach prostych	A	710,99	820,60	797,61	842,69	919,63	1138,49
	B	994,92	1176,70	1178,59	1241,08	1386,92	1684,46
	C	1638,77	1931,79	1922,54	1958,67	2230,90	2862,99

Publikacja „Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2008 r.” będzie dostępna na <http://www.stat.gov.pl/gus/>, zaś publikacje: „Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2004 r.” oraz „Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2006 r.” – są dostępne na tej stronie, w **Archiwum publikacji**.

Notatkę opracował:

Andrzej Maciej Piwowarczyk

Główny specjalista

¹ W latach 1999-2004 obowiązująca nazwa pierwszej „wielkiej” grupy zawodów: „Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy”. W ciągu okresu 1999-2008 klasyfikacja zawodów i specjalności ulegała różnym zmianom.